

aerului, camerele termice; în secțiunile de termoficare/afumare – sistemele de aspirație a aerului; în spălătorie – mașinile de spălare a fuselor pentru atârnera salamului din spălătorii; mașinile de ambalat în secția de ambalare; sistemele de ventilare și climatizare.

Rezultate similare au fost obținute în Ucraina de către B.Г. Цанко și coaut., care au stabilit că nivelul zgomotului la locurile de muncă studiate în 49% cazuri depășea cu 3-20 dBA valorile admisibile. La aceeași concluzie au ajuns și Г.Я. Цаур, В.Б. Лифшиц (1999), care au evidențiat depășiri ale nivelului de zgomot cu 2-33 dBA, comparativ cu valorile admisibile.

Iluminatul de asemenea constituie un indicator important caracteristic mediului ocupațional de la ÎPC. Iluminatul insuficient provoacă suprasolicitarea vederii, oboseală, indispoziție de lucru, apariția greșelilor în acțiunile tehnologice, creșterea nivelului de accidente de muncă [1, 2, 10]. Evaluarea rezultatelor investigațiilor instrumentale denotă că, din numărul total de măsurători ale nivelului iluminatului din mediul ocupațional, nu corespund normativelor igienice 380 de locuri de muncă sau 42,7% (figura 4).

Ponderea cea mai mare a măsurărilor care nu se încadrează în normativele stabilite s-au înregistrat la ÎPC nr. 1 (57,4%) și ÎPC nr. 3 (43,8%), iar procentul cel mai mic la întreprinderea nr. 2 (6,3%).

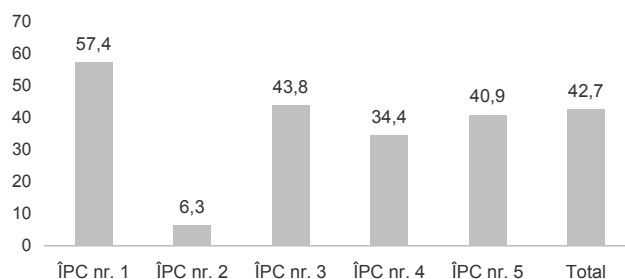

Figura 4 Ponderea măsurărilor iluminatului care nu corespund normelor sanitare, %

Concluzii

1. Mediul ocupațional la întreprinderile de prelucrare a cărnii este format dintr-un complex de factori nefavorabili (parametrii microclimatici, iluminatul, nivelul zgomotului) care probabil pot influența nefast starea de sănătate a angajaților.

2. Procesul tehnologic de la întreprinderile de prelucrare a cărnii impune un microclimat cu temperaturi joase și umiditate relativă a aerului ridicată, care nu se încadrează în limitele normelor sanitare și sunt caracterizate ca nocive (clasa III, gradele 1 și 2).

Bibliografie

1. Friptuleac Grigore, Pînzaru Iurie. Caracteristica igienică a factorilor de risc pentru sănătate la întreprinderile de procesare a cărnii. In: *Revista Română de Medicina Muncii*, vol. 64, nr. 1-2, pp. 36-41.

- Pînzaru Iurie. *Igiena muncii și starea de sănătate a angajaților întreprinderilor de procesare a cărnii*. Chișinău, 2018. 312 p.
- И.Ф. Божков, В.С. Лугкевич и др. Влияние режима труда на заболеваемость с временной утратой трудоспособности табачных производств. В: *Гигиена и санитария*, 2005, № 1, с. 25-28.
- С.И. Иванов, Т.И. Бурцева, А.В. Скальный и др. Влияние производственных факторов на здоровье тепло-электроцентралей. В: *Гигиена и санитария*, 2004, № 4, с. 17-20.
- Gabriela Chirigiu. Zgomotul – factor nociv. In: *Lucrările Simpozionului „Săptămâna europeană pentru securitate și sănătate în muncă”*. Tirgu Mureș: Editura Universității Petru Maior, 2005, pp. 26-37.
- Friptuleac Gr., Meșina V. *Sănătatea și factorii ocupaționali*. Chișinău: Bons Offices, 2006. 130 p.
- Stoia Mihaela. Metodă de evaluare a efectelor nespecifice induse de zgomotul ocupațional asupra lucrătorilor. In: *AMT*, 2012, vol. II, nr. 3, pp. 25-28.
- Almansi S. *Feasibility of Using Pedometer-Driven Walking to Promote Physical Activity, and Improve Health-Related Quality of Live Among Meat Processing Workers*. New Zealand, 2014. 228 p.
- Indicații metodice *Evaluarea igienică a factorilor mediului ocupațional și a procesului de muncă. Criteriile igienice de clasificare a condițiilor de muncă*, nr. 01.1032.3-1 din 10.03.2008, aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.
- Pînzaru Iurie. Factorii de risc profesional la întreprinderile de procesare a cărnii. In: *Materialele Conferinței naționale de medicina muncii cu participare internațională*, Galați, România, 18-21.09.2013, pp. 57-59.

Iurie Pînzaru,

Agenția Națională pentru Sănătate Publică

tel.: 06945553,

e-mail: iurie.pinzaru@ansp.m

CZU: 615.9:632.95.024.391(478)

PERCEPȚIILE DESPRE INTOXICAȚIILE ACUTE NEPROFESIONALE EXOGENE CU PESTICIDE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Cristina STÎNCĂ, Iurie PÎNZARU, Tatiana MANCEVA,
Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Rezumat

Lucrarea dată prezintă o analiză a cazurilor de intoxicații acute neprofesionale exogene cu pesticide pentru perioada 2011-2018 și estimarea importanței acestora în structura morbidității generale. Utilizarea și păstrarea incorectă a pesticidelor în condiții habituale constituie una dintre problemele actuale de sănătate publică atât la nivel global, cât și la cel național, care pot avea repercusiuni nedorite prin înregistrarea

intoxicațiilor acute neprofesionale exogene, inclusiv decese, ca urmare a utilizării neadecvate a pesticidelor. Datele evaluate în anii 2011–2018 în Republica Moldova denotă o înregistrare a 1112 cazuri, inclusiv 66 persoane sau 5,9% au decedat.

Cuvinte-cheie: intoxicații acute, pesticide, persoane afectate, decese, măsuri de prevenție

Summary

Perceptions of acute non-professional exogenous poisonings with pesticides in the Republic of Moldova

This paper presents an analysis of the data on acute non-professional exogenous poisoning with pesticides during 2011-2018 and the estimation of their significance in the structure of general morbidity. Incorrect use and storage of pesticides in domestic conditions is one of the most serious public health problems both globally and nationally, which may have unintended consequences – acute non-professional exogenous poisoning including deaths as a result of inadequate pesticide use. The evaluated data of 2011-2018 years in the Republic of Moldova denote a record of 1112 cases, including 66 death which represents 5,9%.

Keywords: acute poisonings, pesticides, affected people, death, measures of prevention

Резюме

Восприятие острых непрофессиональных экзогенных отравлений пестицидами в Республике Молдова

В данной статье представлен анализ случаев острых непрофессиональных экзогенных отравлений пестицидами в течение 2011-2018 гг. и определения их значимости в структуре общей заболеваемости. Неправильное использование и хранение пестицидов в домашних условиях является одной из текущих проблем общественного здравоохранения как на глобальном, так и на национальном уровне, что может привести к нежелательным последствиям – регистрация острых непрофессиональных экзогенных отравлений, включая случаи смерти в результате неадекватного использования пестицидов. Данные, оцененные в 2011-2018 годах в Республике Молдова, указывают на 1112 случаев, в том числе 66 или 5,9% со смертельным исходом.

Ключевые слова: острые отравления, пестициды, пострадавшие люди, смертельные случаи, меры предотвращения

Introducere

În Republica Moldova, anual se utilizează circa 2500 tone de produse de uz fitosanitar (PUF), printre care cele mai folosite sunt fungicidele (51,5%), erbicidele (36,3%), insecticidele și acaricidele (circa 12,2%) [3]. Utilizarea PUF (pesticidelor) în agricultură contribuie la obținerea unor randamente ridicate de producție, dar totodată constituie un factor de risc

iminent, afectând organismul uman și provocând frecvent intoxicații acute, urmate în unele cazuri de decese [1].

Conform Organizației pentru Alimentație și Agricultură (FAO), *pesticidele* reprezintă orice substanță sau amestec de substanțe destinate prevenirii, distrugerii sau controlului oricărui dăunător, incluzând vectori de boală umană sau animală, specii nedorite de plante sau animale, care dăunează sau interferează cu producția, prelucrarea, depozitarea, transportul sau comercializarea produselor alimentare, a produselor agricole, a lemnului și a produselor din lemn sau a hranei pentru animale. Termenul include substanțe destinate utilizării ca regulator de creștere a plantelor, defoliant, desicant sau agent pentru subțierea fructelor sau prevenirea căderii premature a fructelor. De asemenea, sunt utilizate ca substanțe aplicate culturilor înainte sau după recoltare, pentru a proteja mărfurile de deteriorare în timpul depozitării și transportării [9].

În ultimele decenii, utilizarea și păstrarea incorectă a pesticidelor în condiții casnice a devenit o problemă de mare dezbatere în sistemul de sănătate publică la nivel național, constituind o potențială amenințare la adresa sănătății umane și provocând intoxicații acute neprofesionale exogene.

În Republica Moldova, problema intoxicațiilor acute neprofesionale exogene cu pesticide (IANEP) a căpătat o actualitate deosebită ca urmare a accesibilității crescute și ușoare și, respectiv, a utilizării unei cantități enorme de pesticide, care se manifestă prin înregistrarea multiplelor cazuri de intoxicații [4].

Apariția unor astfel de intoxicații are mai multe cauze, printre care se numără: nivelul redus de cunoștințe a populației despre pericolul real al utilizării incorecte a pesticidelor asupra sănătății, în special neinformarea copiilor de către părinți și profesori despre potențialul risc al acestora; comercializarea fără restricții în piețele din teritoriile administrative ale republicii a pesticidelor reambalate adeseori ilegal în fiole, pachete, diferite sticle, la care au acces liber inclusiv copiii; nerespectarea dozei de folosire indicate pe ambalaj; utilizarea pesticidelor în scop suicidal [2].

Utilizările mai puțin controlate și reglementate ale pesticidelor oferă cea mai mare oportunitate de expunere a organismului uman la cantități de pesticide semnificative din punct de vedere toxicologic [7]. Intoxicațiile acute reprezintă o urgență medicală, deoarece în unele cazuri ele pot fi letale, și continuă să fie o povară economică și socială pentru populație.

Scopul studiului constă în evaluarea igienică a intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică cu pesticide, înregistrate în Repu-

blica Moldova în perioada 2011-2018, și elaborarea măsurilor de prevenire și de control.

Materiale și metode

Pentru realizarea scopului lucrării au fost analizate datele statistice din formularul statistic f. 18-săn. *Darea de seamă privind supravegherea de stat a sănătății publice* din anii 2011-2018, la capitolul intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică; fișele de notificare urgentă 058-3/e cu privire la intoxicațiile nominalizate conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 906 din 30.11.2015 *Cu privire la notificarea și cercetarea cazurilor de intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică*. Concomitent, datele au fost comparate cu cele din *Registrul de evidență a persoanelor cu intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică* conform formularul statistic nr. 360-1/e.

Rezultate și discuții

Un pericol iminent pentru starea de sănătate a populației îl prezintă pesticidele, inclusiv cele din grupurile organofosforice și organoclorurate, care pot provoca intoxicații acute exprimate prin afecțiuni respiratorii, iar în cazurile mai grave – cancer la prostată, melanom, malformații congenitale etc. [5].

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, în 2010 au fost înregistrate aproximativ 371.594 de decese prin autointoxicare (suicid) cu pesticide, care constituie 30% din totalul sinuciderilor globale. În baza studiului efectuat în India, în anul 2010 au fost înregistrate 168.000 de decese cauzate de autointoxicații cu pesticide, adică 19,7% din sinuciderile globale. Proporția sinuciderilor datorate intoxicării intenționate cu pesticide variază considerabil între regiuni – de la 0,9% în țările cu venituri mici sau medii din regiunea europeană până la 48,3% în țările cu venituri mici sau mijlocii din regiunea Pacificului de Vest [8].

În Republica Moldova se atestă frecvent intoxicații accidentale cu pesticide, îndeosebi în condiții habituale, dar și în instituțiile de învățământ, de exemplu cazul de intoxicație în grup prin inhalarea insecticidului Bi-58 (s.a. dimetoat) cu afectarea a 58 de elevi din Liceul Teoretic *Ion Creangă*, s. Cuizăuca, raionul Rezina [5]. Un alt exemplu este cel de intoxicație cu pesticide în condiții casnice cu preparatul Valsafid (s.a. fosfură de aluminiu) într-o gospodărie particulară din satul Flocoasa, raionul Cantemir, cu afectarea a șapte persoane, dintre care trei copii în vârstă de 4 ani, 8 ani și 11 ani au decedat.

Studiile efectuate în Republica Moldova au arătat că există diferență în funcție de vârsta atât în ceea ce

privește frecvența și caracterul intoxicației, cât și în privința substanțelor implicate. Astfel, la copii predomină intoxicațiile accidentale, majoritatea se produc sub vârsta de 5 ani, comparativ cu adulții, la care majoritatea sunt voluntare, în scop suicidal [11].

Ca rezultat al expunerii la pesticide, riscurile majore sunt cancerul, diabetul, depresia, dereglările neurologice, bolile respiratorii și problemele de fertilitate [6]. La copii, intoxicațiile cu pesticide pot provoca simptome clinice – de la oboseală, amețeli, greață și vărsături până la efecte respiratorii și neurologice care pot pune viața în pericol, chiar cu sfârșit letal [13]. Expunerea cronică, dar și cea minimă, la pesticide a fost legată de cancer, astm bronșic, malformații congenitale, deteriorare a funcționării sistemului endocrin și celui nervos, probleme de neurodezvoltare sau comportamentale [10].

În baza unui studiu realizat în Canada, s-a constatat că aproape 60% din cazurile de intoxicații raportate în spitalele pentru copii au fost intoxicațiile cu pesticide și că efectele acestora au fost acute și severe [12].

Evaluarea datelor de intoxicații acute neprofesionale exogene cu pesticide în Republica Moldova, raportate de centrele de sănătate publică teritoriale, denotă înregistrarea a 1112 cazuri de intoxicații în perioada 2011-2018 din numărul total de 29,796 intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică, dintre care 66 persoane ori 5, 9% au decedat.

Astfel, în anul 2016 a fost raportat cel mai mare număr de intoxicații cu pesticide – 212 afectați sau 7,6% din cele 2774 cazuri de intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică. Din anul 2017 se observă o descreștere a numărului de cazuri de intoxicații cu pesticide, care au constituit 101 afectați sau 4,1%, iar în anul 2018 – 92 cazuri sau 4,2%, datorită aplicării măsurilor de prevenție prin organizarea mai multor activități coordonate de către specialiștii în sănătatea publică și implicarea medicilor de familie și a profesorilor din instituțiile preuniversitare, precum și grație Ordinului Ministerului Sănătății nr. 906 din 30.11.2015 *Cu privire la notificarea și cercetarea cazurilor de intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică*, care a fost apoi abrogat și actualizat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 348 din 19.03.2019 *Cu privire la notificarea, cercetarea și monitorizarea cazurilor de intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică în Republica Moldova*. Anii 2013 și 2014 se caracterizează printr-un număr mare de intoxicații soldate cu decese – 15 și, respectiv, 13 cazuri (v. tabelul).

Numărul de intoxicații acute neprofesionale exogene cu pesticide în R. Moldova, anii 2011-2018

Anul	Nr. total intoxicații acute neprofesionale exogene de etiologie chimică	Nr. total afectați ca rezultat al utilizării pesticidelor			Nr. total decese ca rezultat al utilizării pesticidelor	
		Nr. cazuri absolute	%	Incidența la 100.000 populație	Nr. cazuri absolute	%
2011	3263	95	2,9	2,6	10	10,5
2012	3261	118	3,6	3,3	9	7,6
2013	6292	173	2,7	4,8	15	8,7
2014	5619	199	3,5	5,5	13	6,5
2015	4023	122	3	3,4	5	4,1
2016	2774	212	7,6	5,9	6	2,8
2017	2419	101	4,1	2,8	3	2,9
2018	2145	92	4,2	2,5	5	5,4
Total	29796	1112	3,7	31,27	66	5,9

Rata incidenței IANEP în anul 2011 este de 2,6 la 100.000 locuitori, iar în 2018 – 2,5 la 100.000 populație. Cea mai mare incidență a fost înregistrată în anul 2016, care a constituit 5,9/100.000, astfel se observă o tendință de reducere de 2,36 ori a numărului de persoane afectate, în comparație cu anul 2018 (figura 1).

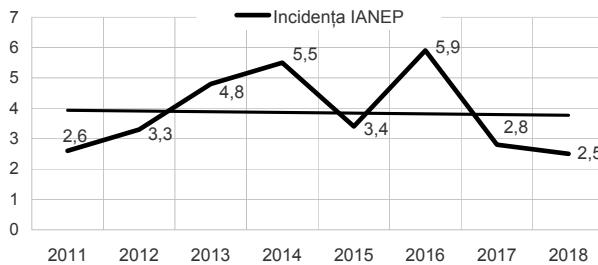

Figura 1. Incidența intoxicațiilor acute neprofesionale exogene cu pesticide în R. Moldova, anii 2011-2018

Rezultatele analizei structurii intoxicațiilor acute neprofesionale exogene cu pesticide după modul de intoxicare denotă prezența unei ponderi de 65% a intoxicațiilor parvenite în mod accidental, iar cele provenite din tentative de suicid au constituit 35%.

Intoxicațiile survenite în mod accidental au multiple cauze, cum ar fi: accesul liber, inclusiv al copiilor, la pesticide, păstrarea incorectă, uneori chiar pe suprafețe deschise sau într-un alt ambalaj (ce a fost în folosință sub sticle de lapte, suc, apă potabilă etc.) decât cel original. Astfel, persoana poate confunda ușor pesticidul cu un produs de altă origine. O altă cauză poate fi nerespectarea regulilor

de utilizare a pesticidelor (doza, concentrația, lipsa echipamentului individual de protecție) și a termenului de așteptare.

Ca factor declanșator al intoxicațiilor suicidale pot fi: dereglările psihoemoționale, stările depresive, certurile în familie sau la școală.

Studiul nostru a demonstrat că cele mai frecvente cazuri de intoxicație cu pesticide au loc în mediul rural – 83%, respectiv 17% se înregistrează în mediul urban. Aceasta se datorează atât utilizării diverselor pesticide în condiții casnice, cât și nerespectării regulilor de păstrare și folosire a acestora. Persoanele afectate accidental mai frecvent sunt din mediul rural, totodată accesibilitatea pesticidelor în mediul rural determină și numărul crescut de intoxicații suicidale cu acestea.

Rata incidenței intoxicațiilor acute cu pesticide în rândul copiilor, în anul 2012 a constituit 3,6 cazuri la 100.000 copii, iar în 2018 – 3,49 la 100.000. Cota maximă a intoxicațiilor a fost înregistrată în anul 2016, fiind egală cu 13,03 cazuri la 100.000 copii. Deci, după anul 2016, numărul copiilor afectați s-a redus simțitor de la 13,03 la 3,49 / 100.000 (figura 2).

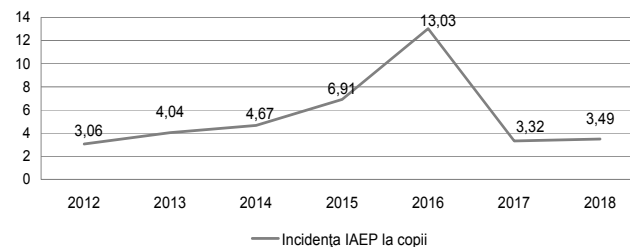

Figura 2. Incidența intoxicațiilor acute exogene cu pesticide la copii, anii 2012-2018

Intoxicațiile acute cu pesticide la copii rămân a fi o problemă acută de sănătate publică, deoarece copiii constituie o grupă vulnerabilă din cauza limitei ori lipsei atenției din partea părinților, accesului liber la pesticide, păstrării acestora în ambalaje nedestinate produsului, adesea fiind confundat cu apa potabilă, suc ori alte produse alimentare. Datorită curiozității înnăscute, copiii manifestă o activitate frecventă bazată pe principiul "de la mână la gură", aceasta fiind o sursă importantă de expunere crescută, în comparație cu adulții, astfel apare riscul cel mai sporit de a face intoxicații.

Concluzii

1. În Republica Moldova, în perioada 2011–2018 au fost înregistrate 1112 cazuri de intoxicații acute neprofesionale exogene cu pesticide, dintre care 66 persoane sau 5,9 % au decedat.

2. Incidența prin IANEP a atins cote maxime în anul 2016 – 5,9 cazuri la 100.000 populație.

3. Începând cu anul 2017, incidența este în descreștere – 2,8 cazuri la 100.000 populație, iar în 2018 – 2,5/100.000.

4. Studiul realizat a demonstrat că predomină ponderea cazurilor de IANEP accidentale – 65%. Tentativele de suicid rămân a fi o problemă majoră de sănătate publică, având o valoare semnificativă de 35%.

5. Copiii în vârstă de până la 18 ani sunt cea mai vulnerabilă grupă și au riscul cel mai sporit de a face intoxicații datorită curiozității înnăscute și conflictelor apărute în viață personală sau școlară.

Măsurile de prevenire recomandate

1. Păstrarea pesticidelor în încăperi/mobilier inaccesibile copiilor, etichetate și împachetate corespunzător.

2. Utilizarea echipamentului individual de protecție (îmbrăcăminte impermeabilă, încălțăminte și mănuși, ochelari de protecție, mască sau respirator).

3. Selectarea și aplicarea corectă a pesticidului, în conformitate cu instrucțiunile de pe etichetă.

4. Neadmiterea copiilor în lanțul de transportare a fiolelor, pachetelor sau a sticlelor cu otravă, pesticide, fertilizanți.

5. Interzicerea depozitării pesticidelor în nemijlocita apropiere cu produsele alimentare, pentru excluderea contaminării.

6. Păstrarea pesticidelor în ambalaje originale și cu etichete.

7. Instruirea copiilor, părinților și profesorilor privind riscul pesticidelor pentru sănătate.

8. Familiarizarea populației, prin intermediul mass-mediei, cu riscul pesticidelor pentru sănătatea umană.

9. Organizarea în comun cu specialiștii-veterinari, inclusiv din farmaciile veterinare, a informării populației privind riscul utilizării produselor/substanțelor chimice destinate tratamentului animalelor pentru utilizare în deparazitare, inclusiv contra pediculozei și scabiei la copii.

Bibliografie

1. Ciubotaru Valentin, Bucătaru Nicolae, Moldovan Anna ș.a. *Sistemul de Agricultură Ecologică. Manual de instruire pentru formatori și fermieri*. Chișinău, 2018. 106 p.
2. Elena Banu (Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei). *Prevenirea intoxicațiilor cu pesticide în activitățile din agricultură*.
3. Mariana Zavtoni. Problema gestionării și utilizării pesticidelor și impactul lor asupra stării de sănătate a populației. In: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*, 2015, nr. 3(60), pp. 87-89.
4. Nicolae Roșca. *Actualitatea problemei intoxicațiilor acute neprofesionale exogene de etiologie chimică*. https://www.slideshare.net/centrul_onu_bnrm/actualitatea-problemei-intoxicaiilor-acute-neprofesionale-exogene-de-etologie-chimic-nicolae-roca

5. Tatiana Manceva, Iurie Pînzaru. Intoxicațiile acute neprofesionale cu pesticide în Republica Moldova, în perioada 2011-2015. In: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*, 2016, nr. 6(70), pp. 103-106. ISSN: 1729-8687.
6. Abdelhafiz Adam Dahab, Mustapha F.A. Jallow, Mohammed S. Albaho. Environment and Life Sciences Research Center, Kuwait Institute for Scientific Research. In: *Kuwait Environmental and Human Health Impacts of Pesticide Use in Agriculture*, 2017, Chapter 4, pp. 10-11.
7. Al-Saleh I.A. Pesticides: a review article. In: *Journal of Environmental Pathology, Toxicology and Oncology*, 1994, nr. 13(3), pp. 151-161.
8. Emma J. Mewa, Prianka Padmanathan, Flemming Konradsen, et al. The global burden of fatal self-poisoning with pesticides 2006-15: Systematic review. In: *Journal of Affective Disorders*, 2007, nr. 219, pp. 93-104. doi: 10.1016/j.jad.2017.05.002
9. *International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides*. Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2002.
10. Pînzaru Iu. and Mancheva T. Some aspects of acute poisoning cases in Moldova. In: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*, 2016, nr. 1(65), pp. 41-44.
11. http://www.sfatulmedicului.ro/Prim-ajutor/primul-ajutor-in-intoxicatii_1745
12. <https://www.who.int/ceh/risks/cehchemicals2/en/index1.html>
13. <https://www.who.int/mediacentre/news/notes/2004/np19/en/>

Iurie Pînzaru,

Agenția Națională pentru Sănătate Publică,
tel.: 06945553,
e-mail: iurie.pinzaru@ansp.md

■ CZU: 613(092)+016:929

GHEORGHE OSTROFEȚ – ILUSTRU MEDIC, SAVANT
ȘI PEDAGOG

Ovidiu TAFUNI,

IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
Nicolae Testemițanu

Rezumat

Prezentul articol este unul biografic, în care sunt expuse momente ale activității profesionale ale profesorului Gheorghe Ostrofeț. În baza unei analize istorice și descrierii bibliografice sunt elucidate cele mai importante realizări ale lui Gheorghe Ostrofeț – ilustru medic-igienist, savant, pedagog și personalitate remarcabilă a comunității medicale din Republica Moldova. Activitatea profesională a fost reflectată în concordanță cu evenimentele istorice concrete din viața profesorului Gh. Ostrofeț.

Cuvinte-cheie: Gheorghe Ostrofeț, Bădragii Noi, activitate profesională, profesor universitar, comunitate medicală